

Eläkkeiden rahoitus - työeläkejärjestelmän kestävyys

Mauri Kotamäki / 15.5.2018
ekonomisti

Twitter: [@Mau_And](https://twitter.com/Mau_And)

Sisällys

- Miksi eläkejärjestelmän taloudellinen kestävyys on olennaista?
- Kaksi tapaa mitata taloudellista kestävyyttä
  - Vakiomaksu (ETK)
  - Kestävyysvaje (Euroopan Komissio)
- Lopuksi: Julkinen talous kokonaisuudessaan on pinteessä, koska eläkejärjestelmän ylijäämä on supistunut ja supistunee edelleen tulevaisuudessa

**Miksi järjestelmän kestävyys
kiinnostaa meitä?**

Hyvät syyt taloudellisen kestävyuden arvioinnille

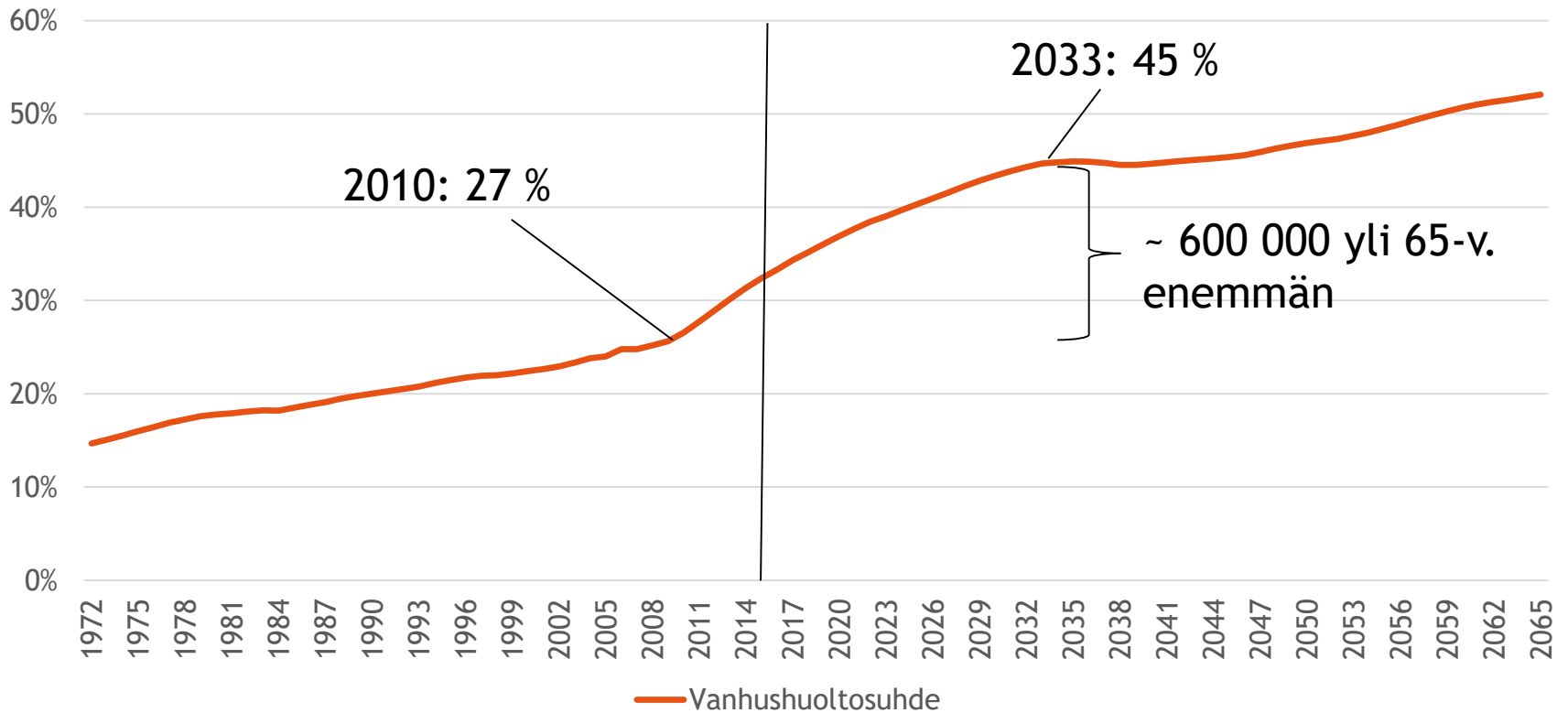
- Järjestelmän olemassaolo (”oikeutus”)
- Luottamus järjestelmään
- Uudistustarpeen ja liikkumavaran arviointi

Kestävyysslaskelmien taustaoletuksista

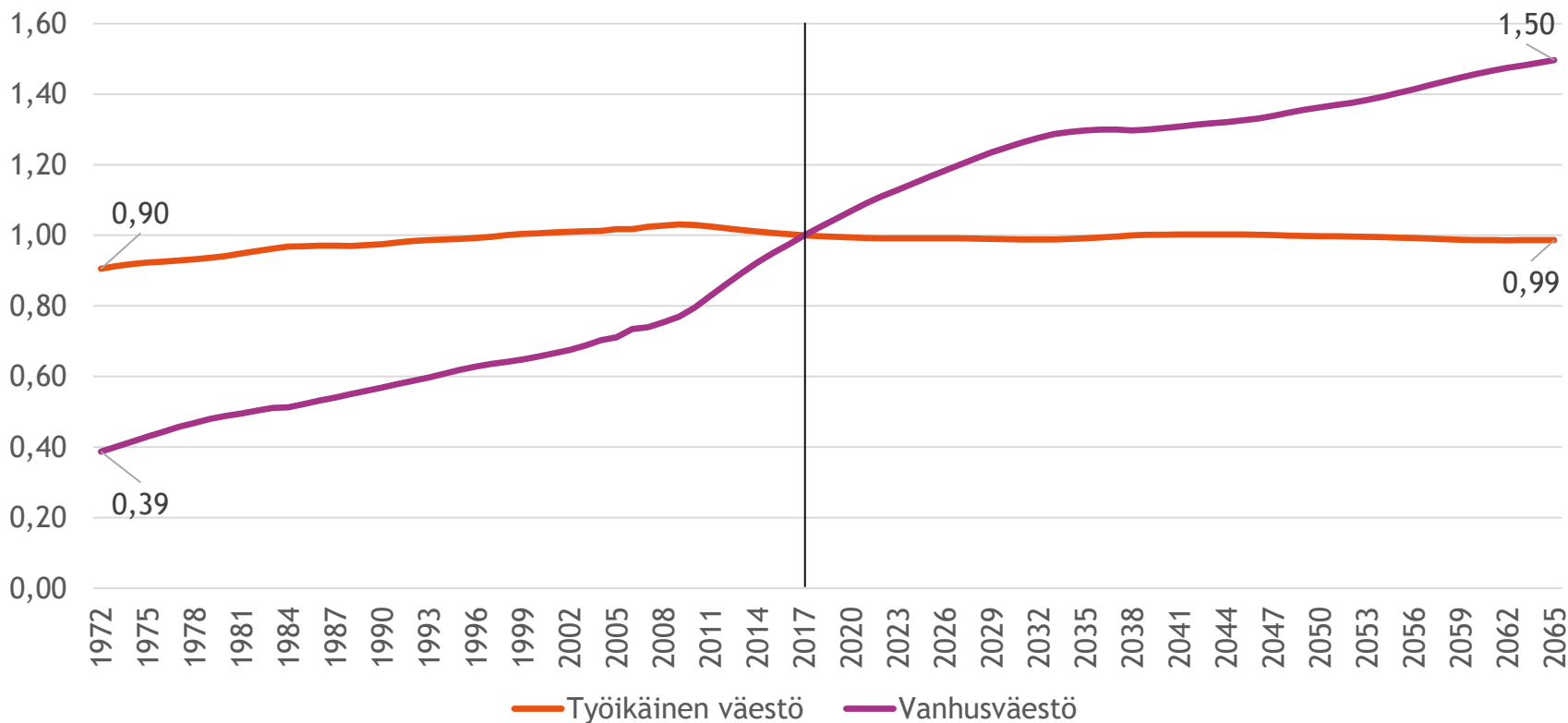
Ikääntymisen iso kuva

Vanhushuoltosuhte (65+/15-64)

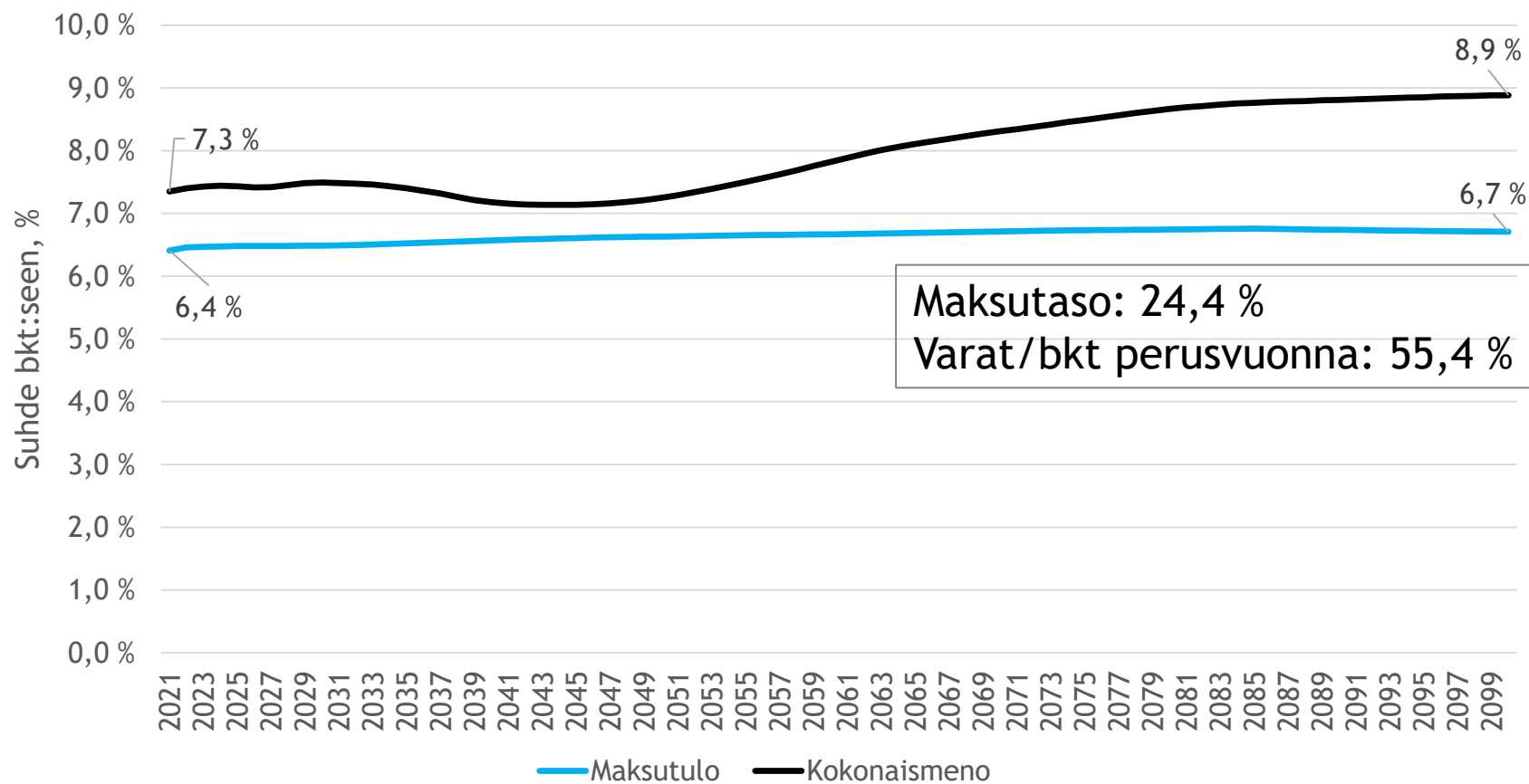

Suuria siirtymiä

Väestö työmarkkinoilla (2017=1)

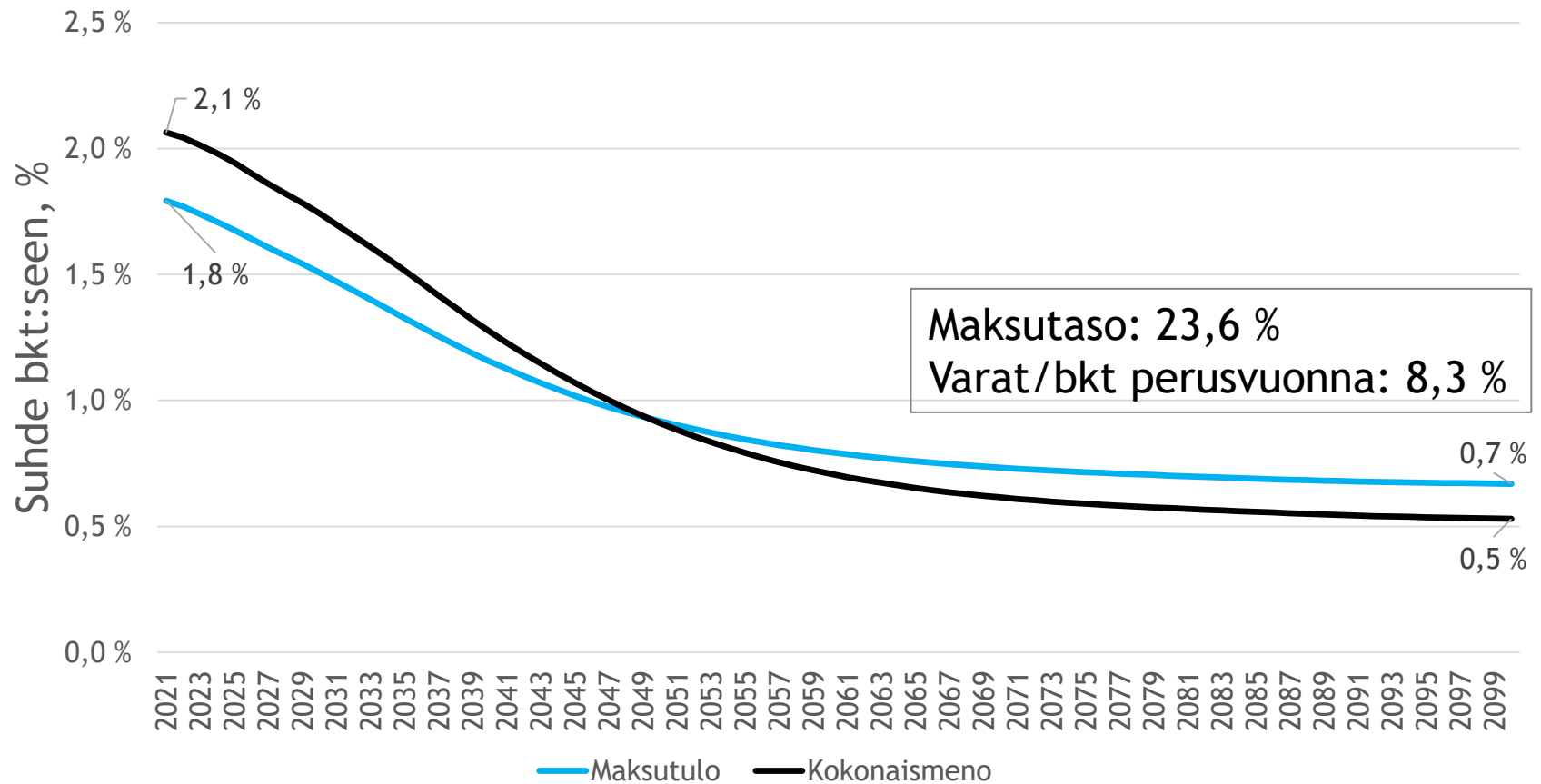

Yksityinen eläkesektori (TyEL)

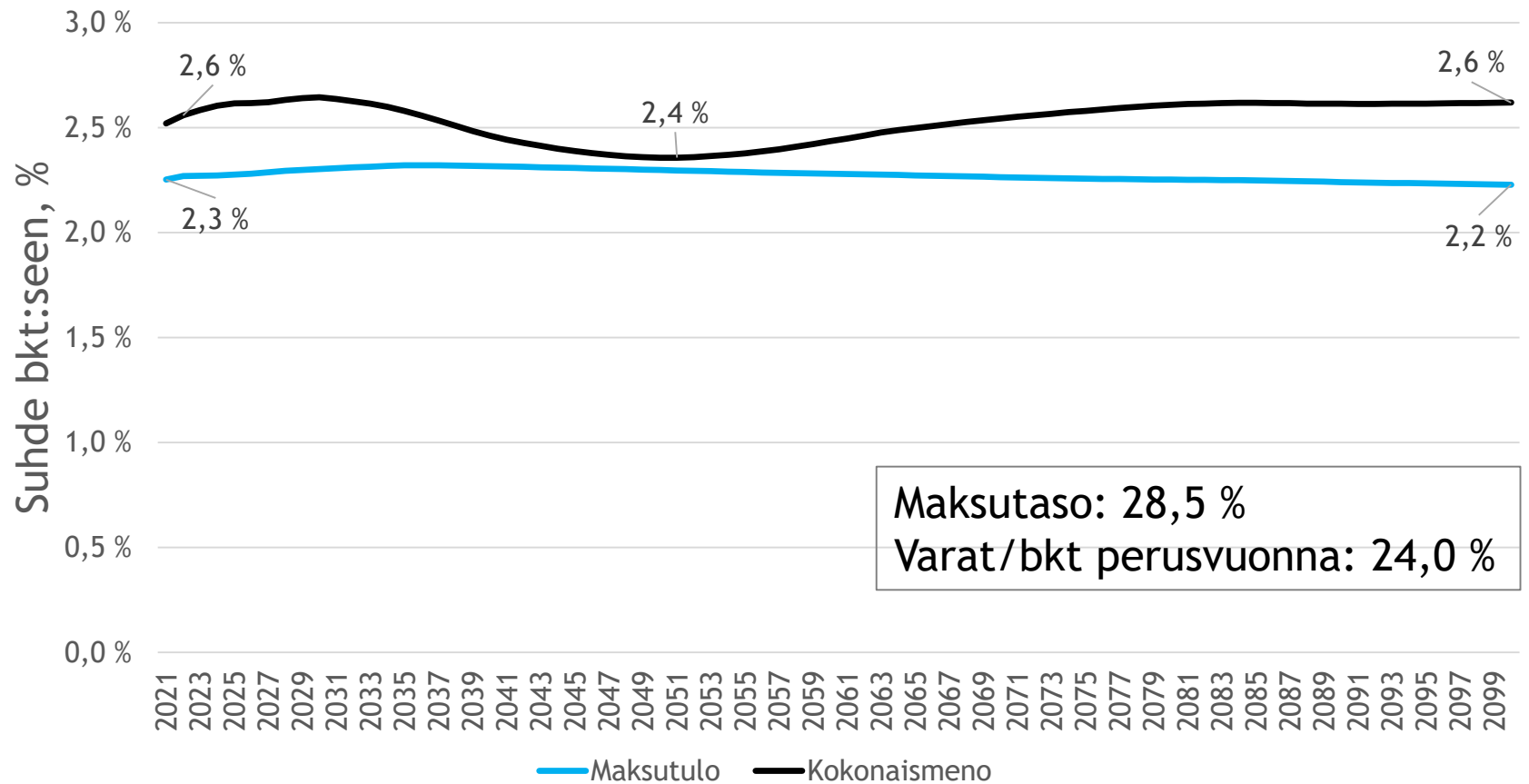

Julkinen eläkesektor (valtio)

Julkinen eläkesektor (kunta)

Vakuutusmaksuprosentit 2016-2018

	TyEL	MEL	YEL	Kunta	Valtio
2016	24,0	22,8	22,6	29,40	24,08
2017	24,4	22,0	23,0	28,50	23,60
2018	24,4	20,0	23,0	28,35	23,76

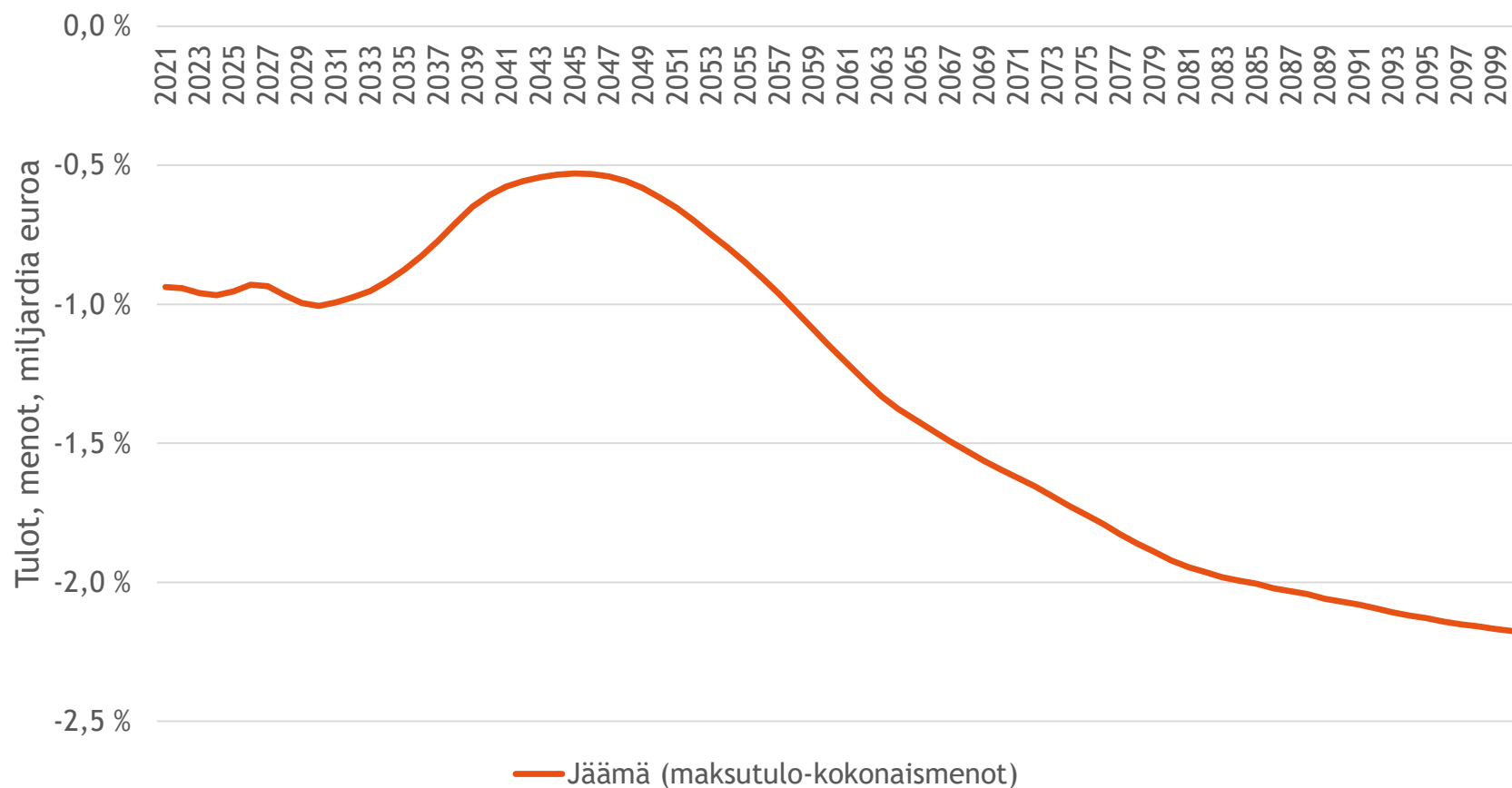

kestävyysvaje

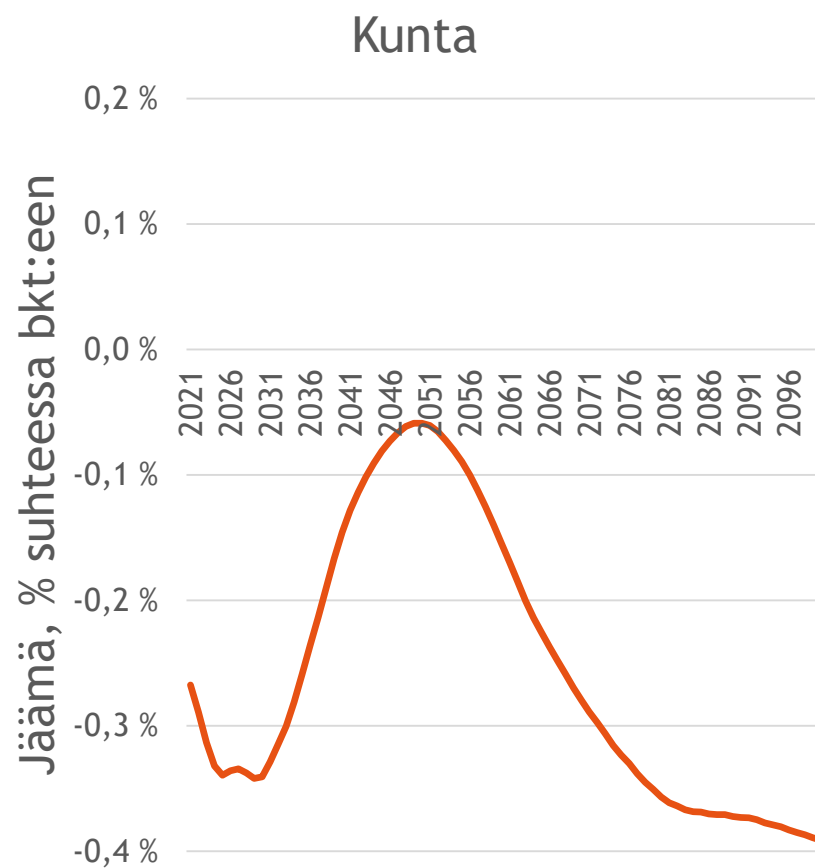
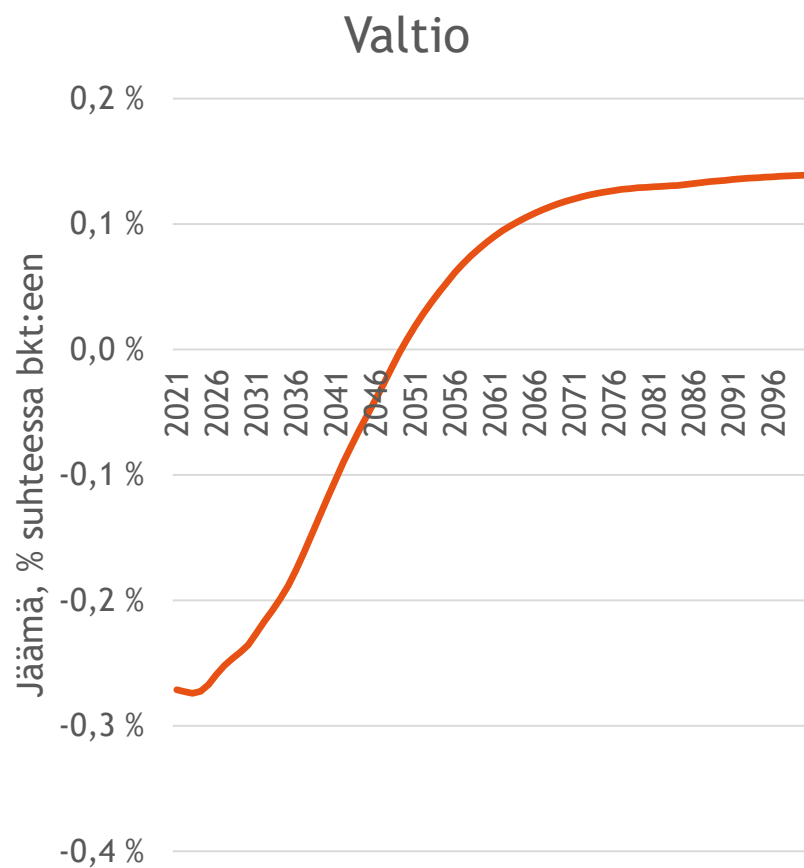
(Eläkejärjestelmän) kestävyysvaje

- Perustuu Euroopan komission metodologiaan, jota sovelletaan laajasti julkisen talouden kestävyteen liittyvissä laskelmissa (ks. [Fiscal Sustainability Report](#))
- ”Kuinka paljon veroja (eläkevakuutusmaksua) pitäisi korottaa tai menoja leikata keskipitkällä aikavälillä, jotta järjestelmä olisi taloudellisesti tasapainossa?”
- Taloudellinen tasapaino tarkoittaa, että (diskontatut nykyarvoiset) tulot vastaavat menoja

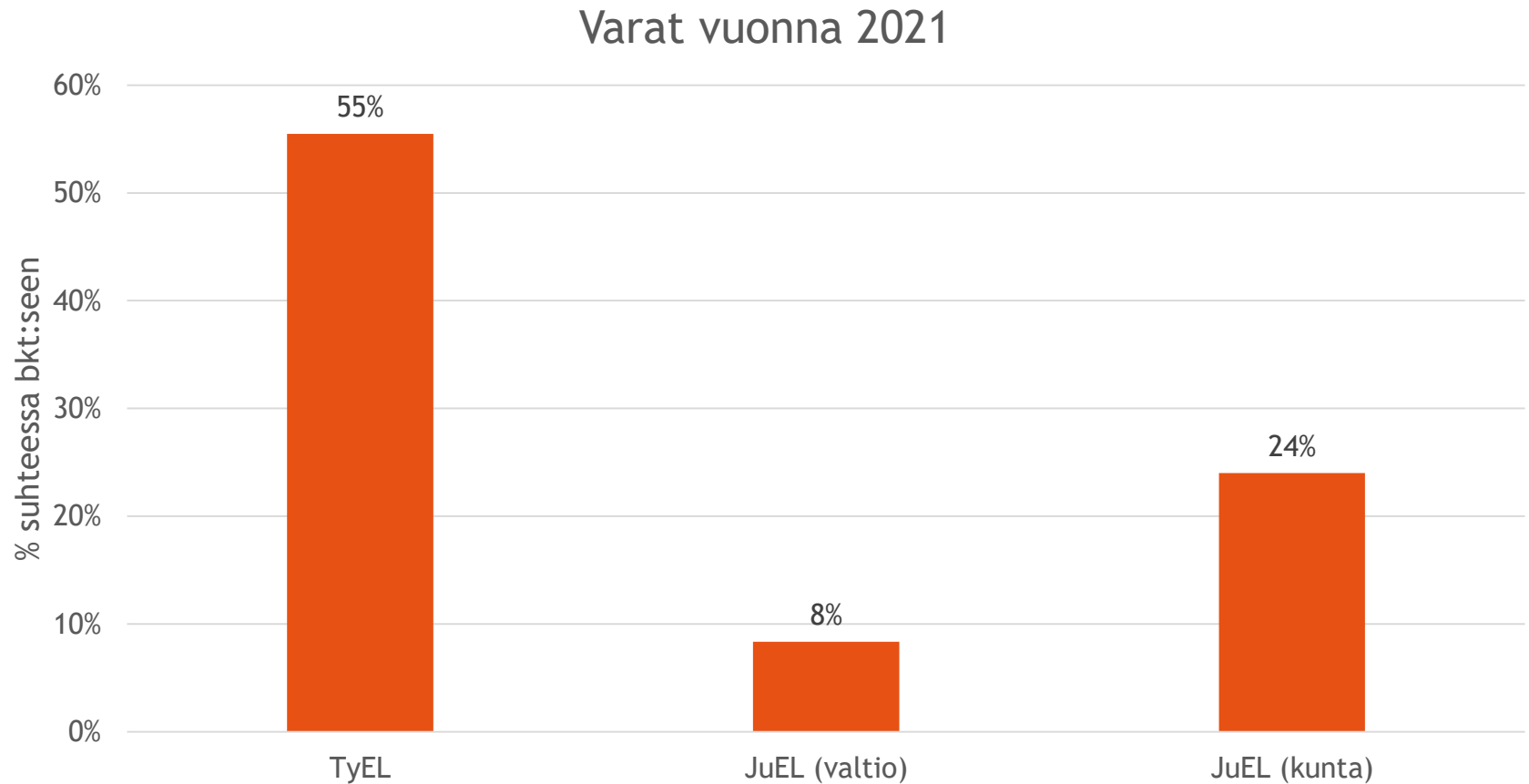
i) Kestävyyssvajeen komponentit: jäämä (TyEL)

i) Kestävyyssvajeen komponentit: jäämä (JuEL)

ii) Kestävyyssvajeen komponentit: velka (tai varallisuus)

Kestävyyssvaje TyEL ja JuEL, prosenttiyksikköä suhteessa bkt:seen

	Alkuvarallisuus	Diskontattujen alijäämien summa	S2*
TyEL	- 1,0	+ 1,3	+ 0,3
JuEL (valtio)	- 0,2	+ 0,0	- 0,1
JuEL (kunta)	- 0,4	+ 0,3	- 0,2
Yhteensä	- 1,6	+ 1,6	- 0,0

* Positiivinen arvo merkitsee kestävyysvajetta, negatiivinen arvo ylijäämää

Yhteenveto tästä osiosta

- Eläkejärjestelmä on nykytiedon valossa suurin piirtein taloudellisesti tasapainossa
  - TyEL on lievästi alijäämäinen eli siellä on maksunkorotuspainetta
  - JuEL on lievästi ylijäämäinen
- Ilman nykyistä eläkevarallisuutta eläkemaksuja pitäisi korottaa per heti ja pysyvästi noin 4 prosenttiyksiköllä
- Laskelma perustuu ETK:n laskelmalle eläkejärjestelmän tuloista ja menoista

Muutama peukalosääntö eläkkeiden rahoituksesta

Muutama peukalosääntö

Lähde: Kotamäki, Vaittinen ja Vanne (2017) (vaikutus suhteessa bkt:een)

- Maahanmuutto + 8 500 (50 %) → - 0,3 %-yksikköä
- Työn tuottavuus + 0,5 %-yksikköä → - 0,1 %-yksikköä
- Rahastojen tuotto + 0,5 %-yksikköä → - 0,5 %-yksikköä

Lähde: ETK:n PTS-laskelma (vaikutus eläkemaksuun)

- Syntyvyys + 0,12 → -1,3 %-yksikköä vuoteen 2085 mennessä
- Työllisyys + 3 %-yks. (70 000 nuppia) → -0,7 %-yksikköä 2025-2030, jonka jälkeen vaikutus pienenee ollen 0 vuonna 2085
- Ansiotason kasvu +0,5 %-yks. → n. -0,7 %-yks. vuodesta 2025 eteenpäin

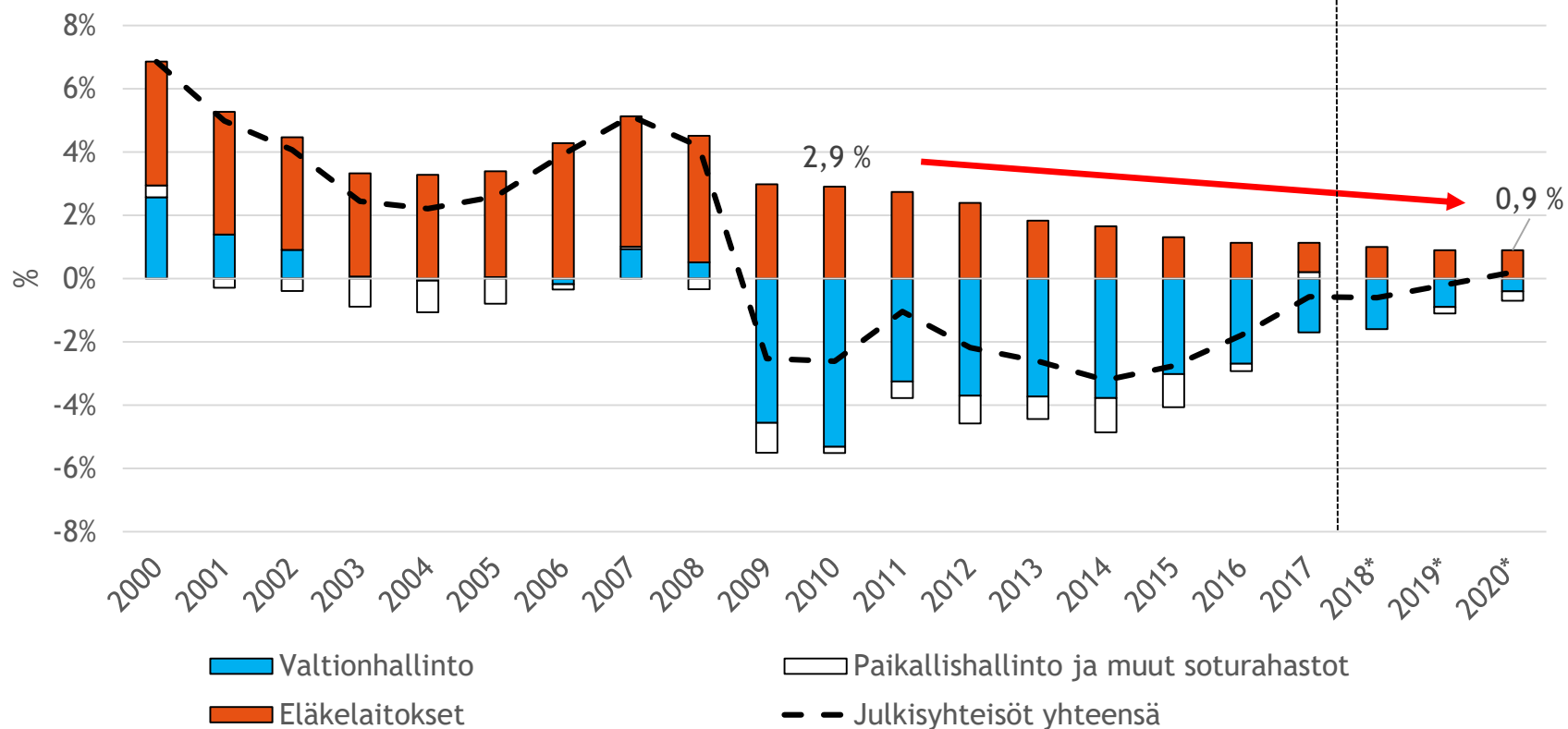

Lopuksi

Julkisen talouden kestävyys ja eläkejärjestelmä
osana julkista taloutta

Motivointia

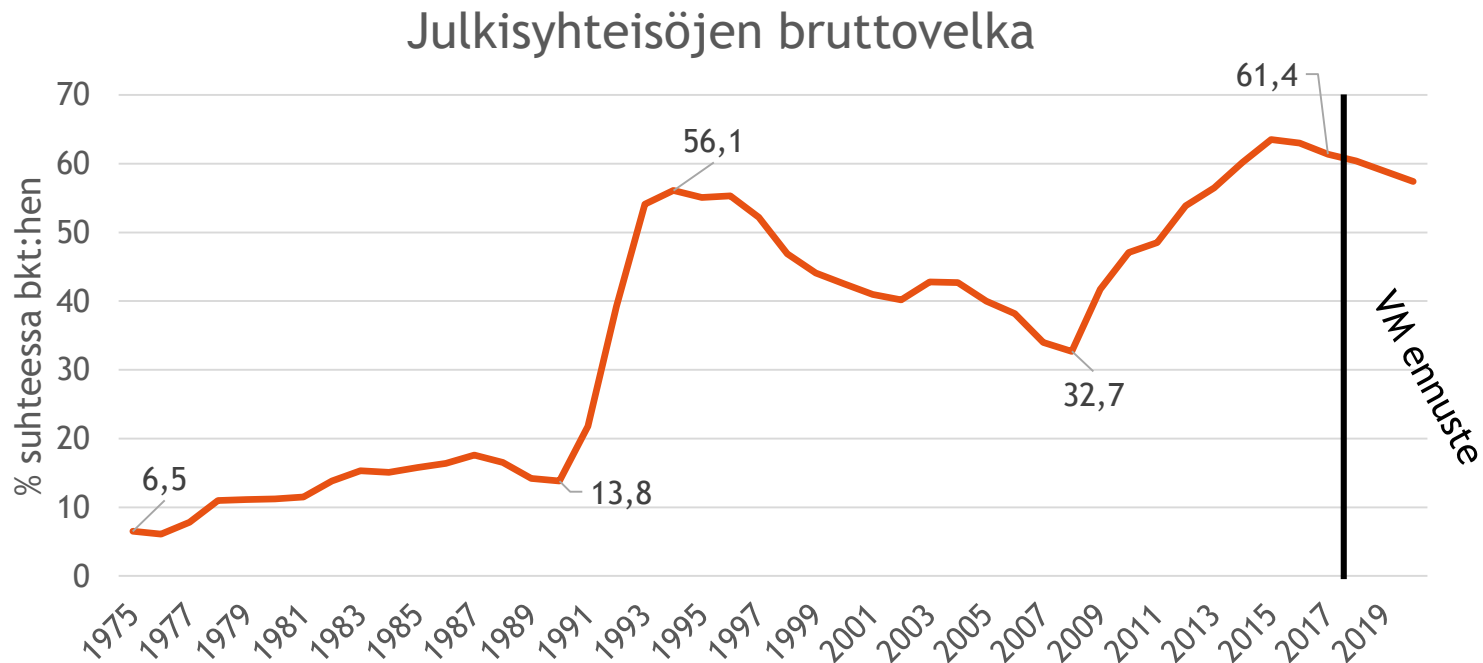
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä suhteessa bkt:een

* 2018-2020 perustuu VM:n kevään ennusteeseen

Jäämä ja velka keskimäärin 1975-2017

Jäämä	+ 1,4 %
Jäämä ilman eläkesektoria	- 1,5 %

Kiitos!

Mauri Kotamäki
mauri.kotamaki@tela.fi

